

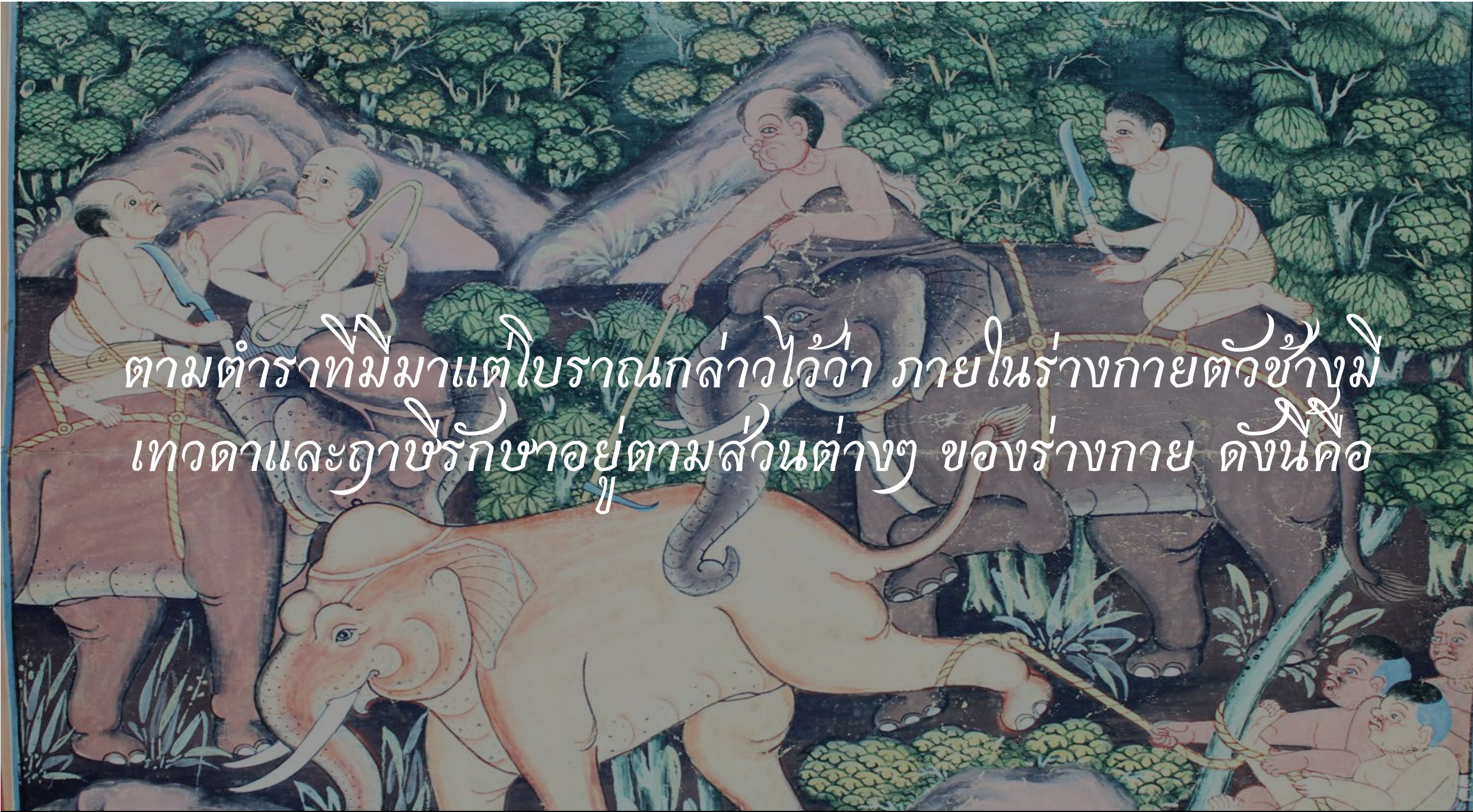

เทวดารักษาช้าง

ศิวพร เฉลิมศรี

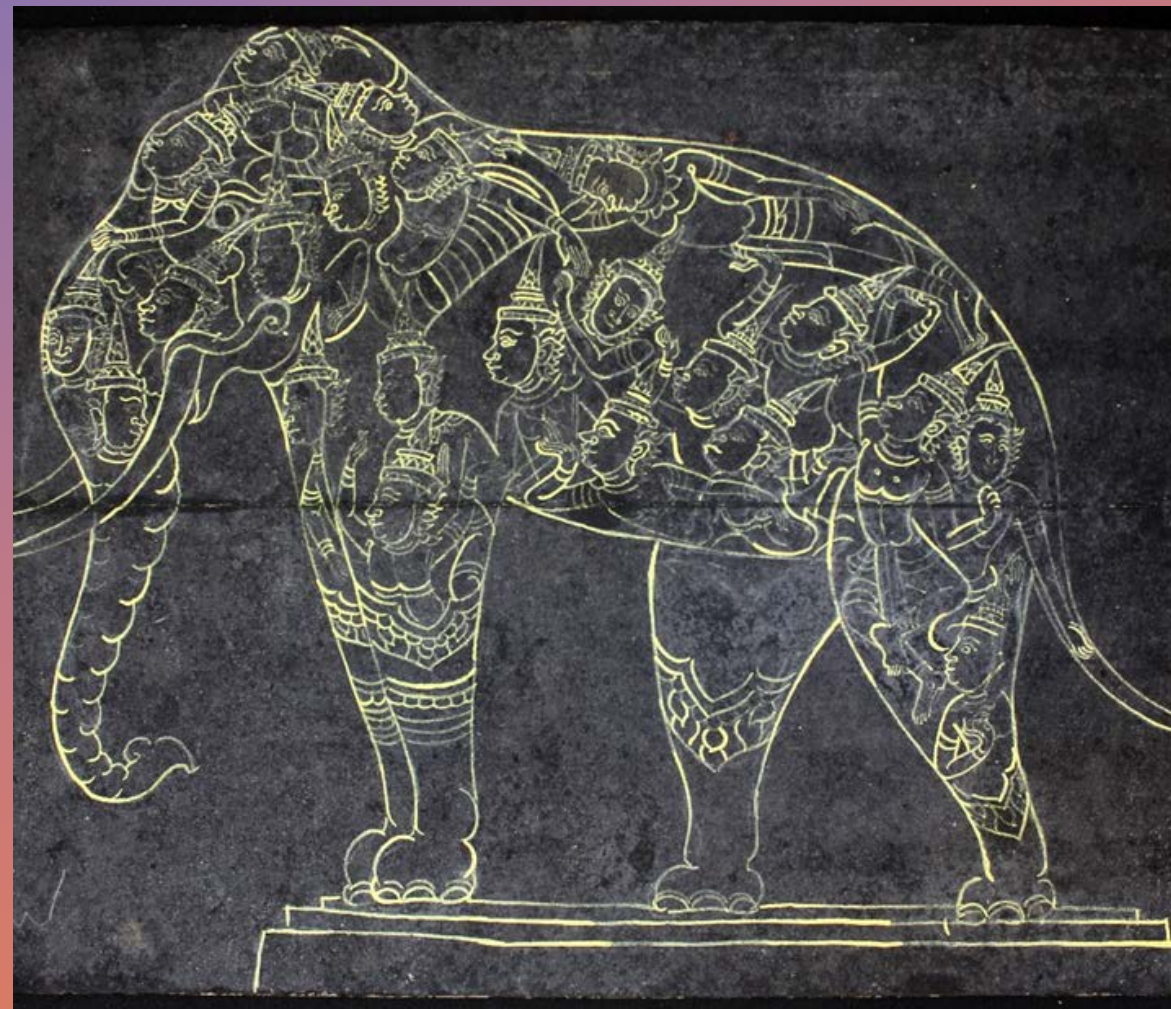
นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ

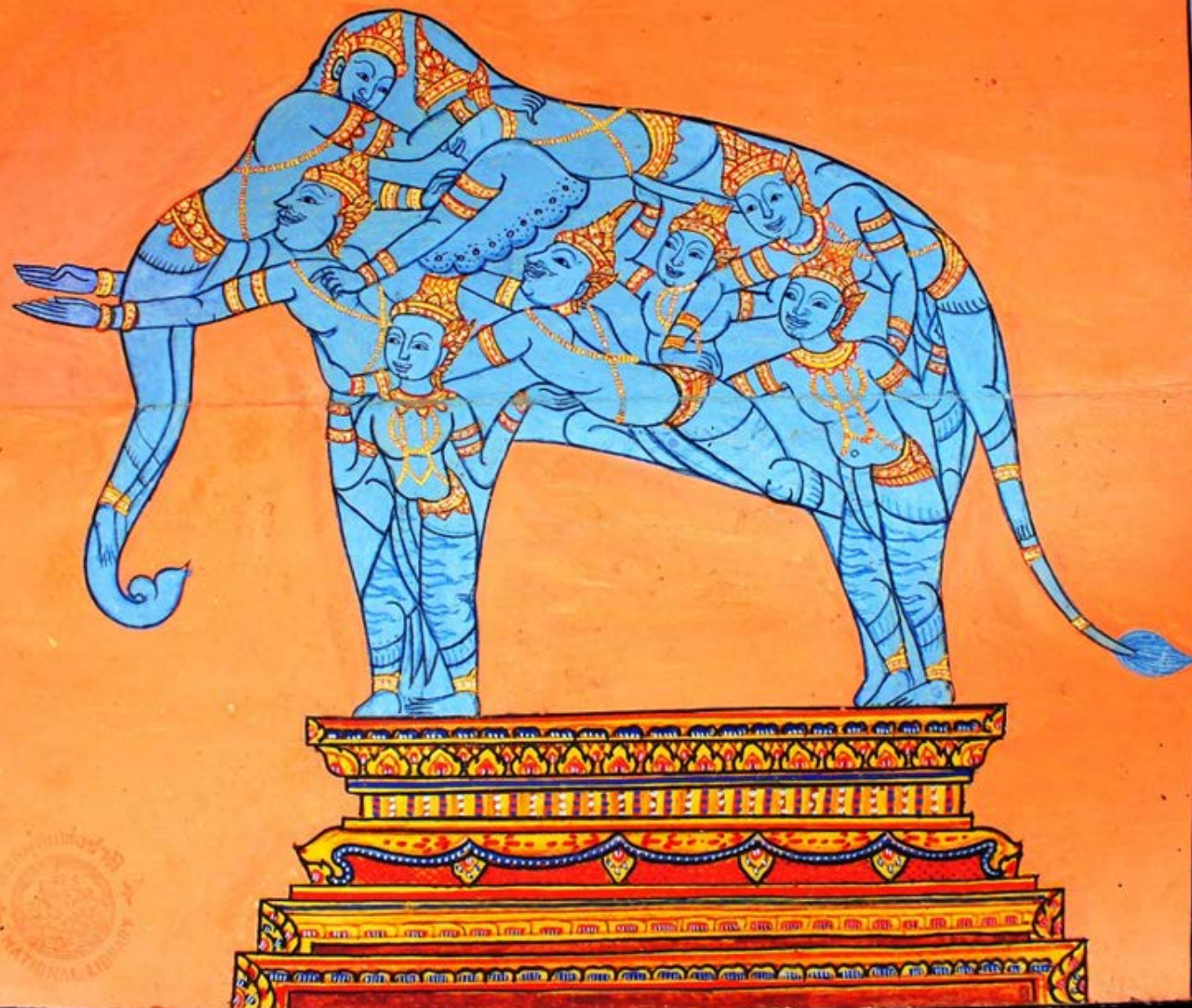

ตามตำราที่มีมาแต่โบราณกล่าวไว้ว่า ภายใต้อวัยวะตอข้างมี
ท่อนดาและกระดูกช่อกษัตริย์ตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย ดังนคอ

พระอาทิตย์	อยู่ที่กระหม่อมศีรษะ
พระจันทร์	อยู่ที่คอ
พระอังคาร	อยู่ที่ท่าขอ
พระพุธ	อยู่ที่เท้าทั้ง ๔
พระพฤหัสบดี	อยู่ที่ประทัดหลัง (ท้อง)
พระศุกร์	อยู่ที่ทรวง
พระเสาร์	อยู่ที่องค์พาหุ (ไหล่)
พระราหู	อยู่ที่ลิ้น

พระกนิเียง

พระพาย

พระจักร

พระกาล

พระเทวทัต

พระมงคลนาคราช

พระกัล

พระบุญเทวดา

อยู่ที่แก้ม
ไป
อยู่ที่หลัง ๒ ข้าง
ไป
อยู่ที่ตาทั้งสองข้าง

ไป
อยู่ที่งาขวา

ไป
อยู่ที่งาซ้าย

ไป
อยู่ที่วง

ไป
อยู่ที่เล็บ

ไป
อยู่ที่สข้าง

ไป

พระธรณี

พระคงคา

พระกมฎาแดงเทพเทพา

พระอมฤชเทพ

พระบรรณเทพา

พระอดลนาคราช

พระฤาษีธรพัต

อยู่ที่เนื้อ

อยู่ที่เลือด

อยู่ที่ท้ายบงคน
(ตะโพก)

อยู่ที่องคัพพ

อยู่ที่สันบหาง

อยู่ที่หาง

อยู่ที่จามร

(ขนหาง)

เมื่อผู้เป็นความจะปฏิบัติงานใดๆ
ที่เกี่ยวข้องกับตัวช่าง ต้อง
ประกอบพิธีนมัสการคุณคร
เสียก่อน โดยตั้งเครื่องบวงสรวง
ประกอบด้วย ธูป เทียน ดอกไม้
เป็นต้น เมื่อกลานนมัสการคุณคร
แล้ว ให้บูชาเทวดาประจำทิศทั้งสี่
หรือทั่วจตุโลกบาล เสร็จแล้วจึง
กระทำการบูชาเทวดาและภูษาที่อยู่
ในตัวช่างนั้นด้วย

เมื่อรู้จักลักษณะข้างแล้ว ผู้ที่จะเรียนขี่ข้างต้อง
ประกอบพิธีอัญเชิญเทวดาหรือภูตซึ่งรักษาอยู่ภายใน
ตัวข้างให้เสด็จออกจากตัวข้างก่อน โดยต้องตั้งเครื่อง
กระยาบตรพลี หรือกระยาบชำเพื่อสังเวยเทวดาหรือ
ภูตทงหนทกองค์ เมื่อตั้งเครื่องกระยาบตรพลีแล้ว ให้
วาทพระคาถาและกล่าวอัญเชิญเทวดาหรือภูตแต่ละ
องค์ให้มารับเครื่องกระยาบชำที่ตั้งไว้ตามลำดับ

เมื่อประกอบพิธีสังเวทถวายเครื่องกระยาบชาเทวดา
ทั้งหลายเสร็จแล้ว ก็ต้องมีบทมนต์กล่าวอัญเชิญเทวดารักษาข้าง
นั้นให้กลับเข้าสู่ร่างกายข้างตามเดิม แต่ถ้าหากข้างนั้นยังมี
อาการร้ายอยู่อีกมีสังข ไม่เชื่อฟังคำสั่ง ให้ประกอบพิธีสังเว
ทด้วยเครื่องกระยาบชาอีกครั้ง โดยอาจเชิญมาเฉพาะเทวดาหรือภ
คค์ที่ยังทำให้ข้างนั้นร้ายอยู่ ออกจากตัวข้างเพื่อมารับเครื่อง
สังเวทกระยาบชาอีกครั้ง โดยปฏิบัติพิธีกรรมเช่นเดียวกับการทำ
ครั้งแรก เสร็จแล้วเชิญเทวดาหรือภคคค์นั้นกลับสู่ที่เดิม เช่นเดียวกับ
ครั้งแรก และเมื่อเสร็จพิธีการอัญเชิญเทวดาและภคคค์รับเครื่องสังเว
ทกระยาบชาแล้ว ผู้ประกอบพิธีต้องสวดมนต์ปิดรงควานให้กับ
ตัวเองด้วย

บรรณานุกรม

“ตำราช่างฉบับหลวง ร.๒ ว่าด้วยช่างชนิดต่างๆ.” หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือสมุดไทยขาว. อักษรไทย.

ภาษาไทย. เส้นรงค์ (สีน้ำยา,หมึก). จ.ศ.๑๑๖๓ (พ.ศ.๒๓๔๔). เลขที่ ๑๖๘. ๓๓๔ หน้า. หมวดสัตวศาสตร์

กรมศิลปากร. “ตำราช่างในเอกสารโบราณ.” กรุงเทพฯ:บ.อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน),

๒๕๖๔. ๒๐๐ หน้า. มีภาพประกอบ.

“ตำราช่างว่าด้วยช่างชนิดต่างๆ.” หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือสมุดไทยขาว. อักษรไทย. ภาษาไทย. เส้นหมึก.

จ.ศ.๑๑๒๖ (พ.ศ.๒๓๐๗). เลขที่ ๒๙. ๑๗๐ หน้า. หมวดสัตวศาสตร์.